

	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	
	Szkoła Doktorska Nauk o Języku i Literaturze	
	Polska kolonialna, antykolonialna i postkolonialna	
dr hab. Emilia Kledzik		
Rodzaj zajęć	Wykład z elementami konwersatorium	
Język wykładowy	język polski	
Liczba godzin + forma zaliczenia	15 godzin / zaliczenie na ocenę	
Cel zajęć	• Wskazanie udziału Polaków/Polek oraz miejsca państwa polskiego w globalnych procesach kolonizacyjnych i dekolonizacyjnych; • Wskazanie ważnych zjawisk w kulturze polskiej odzwierciedlających globalne i lokalne procesy kolonizacji, dekolonizacji oraz sytuacji postkolonialnej; • Zapoznanie studentów/ek z terminologią związaną ze studiami postkolonialnymi w literaturoznawstwie i kulturoznawstwie.	
Treści kształcenia	• Polacy na Haiti – historia, projekty artystyczne, niewolnictwo wobec państwowości • Joseph Conrad i Kongo – kontrowersje wokół najśłynniejszego manifestu antykolonialnego • Liga Morska i Kolonialna: działalność i dyskurs propagandowy. Polskie kolonialne kolekcje etnograficzne • Wsparcie dla procesów dekolonizacyjnych w PRL, twórczość Ryszarda Kapuścińskiego • Czy Polska była skolonizowana? Dyskusje naukowe, publicystyczne i literackie z początku XXI wieku • Polskie „Kresy” jako przestrzeń kolonizacji i dekolonizacji	
Wymagania wstępne	brak	
Efekty uczenia się		
		Metody weryfikacji
W zakresie wiedzy: Osoba, która zrealizowała przedmiot, zna		

i rozumie: osiągnięcia światowej nauki w ramach dyscypliny, w której odbywa się kształcenie, a także paradygmaty i kierunki rozwoju tej dyscypliny, w sposób, który umożliwia twórcze i nowatorskie ich rozwinięcie oraz ich weryfikację w ramach podejmowanych projektów badawczych [E_W01]; w stopniu zaawansowanej metodologii badań właściwą dla dyscypliny nauki, w której odbywa się kształcenie, co pozwalana właściwy dobór teorii i narzędzi badawczych oraz efektywne ich zastosowanie i modyfikację w ramach własnych badań [E_W02]; fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji i rolę nauki, w szczególności w zakresie dyscypliny, w której prowadzone jest kształcenie, w ich rozwiązywaniu [E_W08]	Kolokwium ustne
W zakresie umiejętności: Osoba, która zrealizowała przedmiot, potrafi: wykorzystywać wiedzę z różnych dyscyplin nauki do twórczego identyfikowania, formułowania i nowatorskiego rozwiązywania złożonych problemów badawczych lub wykonywania zaawansowanych zadań o charakterze badawczym. W szczególności potrafi: definiować cele i przedmiot badań naukowych, formułować hipotezy badawcze, rozwijać metody, techniki i narzędzia badawcze oraz twórczo i efektywnie je stosować, wyciągać wnioski na podstawie wyników badań naukowych [E_U01];	Kolokwium ustne
W zakresie kompetencji społecznych: Osoba, która zrealizowała przedmiot, jest gotowa do: wypełniania zobowiązań społecznych jako badacz; inicjowania działań na rzecz interesu publicznego, m.in. poprzez właściwe upowszechnianie w społeczeństwie osiągnięć nauki. Ponadto jest gotowa do podejmowania działań prowadzących do rozwoju obywatelskiego społeczeństwa opartego na wiedzy [K_03] ciągłego podnoszenia kompetencji zawodowych i osobistego rozwoju, w szczególności poprzez śledzenie i analizowanie najnowszych osiągnięć związanych z reprezentowaną dyscypliną naukową [E_K05]	Kolokwium ustne
Literatura	• Achebe, Chinua, <i>An Image of Africa: Racism in Conrad's Heart of Darkness</i>, w: <i>Heart of Darkness, An Authoritative Text</i>, red. Robert Kimbrough, London 1988, pp.251-261. • <i>Alternative Globalizations. Eastern Europe and the Postcolonial World</i>, red. J. Mark, A.M. Kalinovsky, S.

Marung, Bloomington 2020.

- Baka-Theis, Małgorzata, *Porozumienia polsko-afrykańskie w okresie PRL-u i ich wpływ na powstanie kolekcji sztuki afrykańskiej w Polsce*, „Olsztyńskie Studia Afrykanistyczne” 2010, t. 1.
- Bakuła, Bogusław, *Kolonialne i postkolonialne aspekty polskiego dyskursu kresoznawczego (zarys problematyki)*, „Teksty Drugie” 2006, s. 11-33.
- Balogun Bolaji, *Polish Lebensraum: the colonial ambition to expand on racial terms*, „Ethnic and Racial Studies” 2018, nr 41 (14).
- Beauvois Daniel, *Trójkąt ukraiński. Szlachta, carat i lud na Wołyniu, Podolu i Kijowszczyźnie 1793–1914*, Lublin 2005.
- Bednarek, Joanna B., *W gruncie rzeki. „Jądro ciemności” Josepha Conrada*, <https://www.zamekczyta.pl/w-gruncie-rzeki-jadro-ciemnosci-josepha-conrada/>
- Betts P., Mark J., Goddeeris I., Christiaens K., *Race Socialism and Solidarity: Anti-Apartheid in Eastern Europe*, w: *A Global History of Anti-Apartheid. „Forward to Freedom” in South Africa*, red. A. Konieczna, R. Skinner, Cham 2019.
- Bobako, Monika, *The Jew, the Arab, the Pole: March 1968 in Poland and the History of an Alliance Between the Second and Third Worlds*, w: *Hope Is of a Different Color. From the Global South to the Łódź Film School*, red. Magda Lipska, Monika Talarczyk, Łódź 2021.
- Bojarski, Piotr, *Arkady Fiedler. Głód świata*. Poznań 2020.
- Cavanagh, Clare, *Postkolonialna Polska. Biała plama na mapie współczesnej teorii*, „Teksty Drugie” 2003, nr 2-3, s. 60-70.
- Domosławski, Artur, *Kapuściński non fiction*, Warszawa 2010.
- *Dyskurs postkolonialny we współczesnej literaturze i kulturze Europy Środkowo-Wschodniej. Polska, Ukraina, Węgry, Słowacja*, red. B. Bakuła, D. Dabert, E. Kledzik, R. Kupidura, K. Piotrowiak-Junkiért, Poznań 2015.
- Grzechnik, Marta, *Alien at home, white overseas: the Polish interwar Maritime and Colonial League and the 'Jewish Question'*, W: *Off white: Central and Eastern Europe and the global history of race*, red. Christine Baker, Manchester 2024, s.236-251.
- Grzechnik, Marta, *Land flowing with milk and honey: Polish Maritime and River/Colonial League's Depictions of South America*, w: *The world beyond the West: perspectives from Eastern Europe*, red. Kałczewiak Mariusz, Kozłowska Magdalena, New York 2022, s. 173-195.
- Heydel, Magdalena, *Do kresu doświadczenia. O czytaniu*

	„Jądra ciemności”, w: J. Conrad, <i>Jądro ciemności</i>, tłum. M. Heydel. Kraków 2011, • Janikowski, Leopold, <i>W dżunglach Afryki. Wspomnienia z polskiej wyprawy afrykańskiej w latach 1882-1890</i>, • Kledzik, Emilia, <i>Inventing Postcolonial Poland. Strategies of Domestication</i>, w: <i>Postcolonial Europe? Essays on Post-Communist Literatures and Cultures</i>, red. D. Kołodziejczyk, D. Pucherova, Paderborn 2015. • Kowalewski, Marcin Zbigniew, <i>To nie jest kraj dla wolnych ludzi. Sprawa polska w rewolucji haitańskiej</i>. Warszawa 2024. • Malinowska, Joanna; Jasper C.T., <i>Halka/Haiti 18°48'05"N 72°23'01"W</i>, red. Magdalena Moskalewicz. Warszawa 2015. • Mazurczak, Witold, <i>Kolonializm – Dekolonizacja – Postkolonializm. Rozważania o istocie i periodyzacji</i>, <i>Przegląd Politologiczny</i> 2016, (3), 131–144. • Nicieja Stanisław Sławomir, <i>O „kresomanii” i „kresofobii”</i>, w: <i>Kresowa Atlantyda. Historia i mitologia miast kresowych</i>, Opole 2023, s. 5–18. • Orizio, Riccardo, <i>Zaginione, białe plemiona</i>. Wołowiec 2009 • Pobłocki, Kacper, <i>Chamstwo</i>. Wołowiec 2021. • Puchalski, Piotr, <i>Poland in a Colonial World Order. Adjustments and Aspirations 1918-1939</i>, London 2023. • Rauszer, Michał, <i>Bękarty pańszczyzny. Historia buntów chłopskich</i>. Warszawa 2020. • Siewior Kinga, <i>Wielkie poruszenie. Pojałtańskie narracje migracyjne w kulturze polskiej</i>, Kraków 2018. • Skórczewski, Dariusz, <i>Melancholia dyskursu kresoznawczego</i>, „Porównania” 9, 2012, s. 125-138. • Uliasz, Stanisław, <i>Temat kresowy w Dwudziestoleciu i jego modelowe reprezentacje</i>, „Czytanie Dwudziestolecia” 2024, nr 1, s. 13–31. • Yasanoff, Maya, <i>Joseph Conrad i narodziny globalnego świata</i>. Przeł. Krzysztof Cieślik, Maciej Miłkowski, Poznań 2018.
	•